

[Jørgen Winther]

der ikke nær så mange patienter på ventelisterne, der dør, og det er også sådan, at en kirurg på et privathospital faktisk kan foretage cirka dobbelt så mange hjerteoperationer som en kirurg i det offentlige sygehusvæsen. I det offentlige sygehusvæsen foretager kirurgen omkring 120 hjerteoperationer, på privathospitaler er det 240-250, altså dobbelt så mange. Hver gang man får en kirurg fra det offentlige sygehusvæsen over i det private sygehusvæsen, foretages der dobbelt så mange operationer af denne kirurg. Alene det er jo en forbedring.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg har før antydnet, at jeg mente, at debatten måtte kunne sluttet. Og jeg gentager det.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Det skal kun blive en halv kort bemærkning. Jeg vil i allerstørste stilfærdighed sige til hr. Jørgen Winther, at hans svar til hr. Anker Jørgensen kun kan forstås sådan, at det altså godkendes af hr. Jørgen Winther, at en person, der beklæder så højt et embede som at være amtsborgmester – og jeg højagter hr. Kresten Philipsen meget, det skal jeg gerne sige – altså taler på én måde, når han taler som formand for Amtsrådsforeningen – et job, han jo ganske frivilligt har påtaget sig.

Det vil sige, at ifølge hr. Jørgen Winthers svar har hr. Kresten Philipsen altså afgivet et svar, som han selv er uenig i. Bare dette, så kommentaren om at være fri eller ufri er banket på plads. Værsgo, hr. Jørgen Winther!

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning

forkastedes, idet 48 (KF, V, FP og Bente Juncker (UP)) stemte for, 66 (S, SF, CD, RV og KRF) imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 88:

Forslag til folketingsbeslutning om garanti for ventetid på maksimalt tre måneder på permanente plejehjemspladser.

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.

(Fremsat 6/4 94. Første behandling 20/4 94. Betænkning 5/5 94).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg synes, det er både kedeligt og uforståeligt, at Folketinget om lidt med et stort flertal, nemlig alle partierne bortset fra Fremskridtspartiet og SF, nedstemmer et forslag, som giver vores ældre borgere en garanti for, at de kan komme på plejehjem eller i en plejehjemslignende bolig i løbet af tre måneder, hvis de ellers opfylder de kriterier, der skal til.

Når jeg tænker på, hvor meget tid, hvor mange diskussioner og hvor megen entusiasme dette Folketing har brugt på at diskutere en behandlingsgaranti på vore sygehuse, og hvordan der næsten ikke har været grænser for velviljen, er det uforståeligt, at den samme velvilje ikke skal gælde for gamle mennesker, som ikke længere er i stand til at være i eget hjem. For man skal være klar over, at før man kan blive visiteret til en plejehjemsplads, skal man være i en situation, hvor man efter sagkundskabens mening ikke længere kan være i eget hjem. Det er ikke nok, at man selv siger, at nu vil man gerne.

Folketingets stillingtagen og afvisning bliver endnu mere uforståelig, når man for ganske få dage siden i alle landets aviser kunne læse, at personalet på plejehjemmene havde lavet undersøgelser og udtalte, at 25.000 gamle mennesker i dag venter på en plejehjemsplads. Vi ved, at mange venter i seks måneder, ni måneder eller mere. Nogle af dem er så heldige, at de efter tre måneder, hvor hele familien har været ved at gå i spåner, kan få en aflastningsplads.

[Kirsten Jacobsen]

Selv ikke en aflastningsplads synes man at man skal kunne stille til rådighed, når der er brug for det, og det er ret ufornuftigt set med samfundets øjne, for det betyder, at man tvinger lægerne til at indlægge de gamle mennesker på vore hospitaler; dermed tager man kapacitet fra de syge, som burde behandles, og det medfører endnu længere ventelister, som man ellers er så optaget af at få fjernet.

Så for Fremskridtspartiet er det uforståeligt, og vi må bare sige til Folketingets flertal, at vi tror, at befolkningen vil have meget, meget lidt forståelse for den måde, man afviser at give vores ældste medborgere en garanti for, at når de ikke længere kan klare sig selv, kan samfundet stille en plejehjemsplads til rådighed, og hvis familien af forskellige grunde ikke længere kan klare at have den gamle, er der også en aflastningsplads. Det tror jeg ikke befolkningen vil kunne forstå, og i Fremskridtspartiet er vi overraskede over, at velviljen kun gælder ventetiderne til sygehusene og ikke ventetiderne til plejehjemspladser.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Som det er velkendt, er der ikke så forfærdelig meget, Fremskridtspartiet og SF er enige om. Der kan være nogle ting, fru Kirsten Jacobsen og jeg er enige om, men det er jo noget andet.

Men i dette tilfælde er vi altså enige. Jeg synes simpelt hen, det er for galt, at man ikke kan komme igennem med, at der skal bygges nogle flere plejehjem i dette land. Der er beviser for, at der er nedlagt plejehjemspladser, samtidig med at der er beviser for, at ældre, på grund af at vi har gode levevilkår i landet, lever længere, og at der er nogle visitationsregler for at komme på de eksisterende plejehjem og i plejeboliger, som jeg tror er meget lidt velkendte i dette Folketing. Man skal på det nærmeste komme med hovedet under armen for at få en plejehjemsplads nu om dage.

Når det er sagt, vil jeg også sige, at der for nylig, i sidste uge tror jeg det var, var en ny undersøgelse fremme, hvoraf det fremgik, at der er ca. 25.000 ældre i dette land, som trænger til en plejehjemsplads, og som er bundet til at blive i eget hjem, fordi de ikke kan få en plejehjemsplads.

Hvad gør man så? Ja, man holder fast i den politik, som man har holdt fast i alt for længe,

den, der hedder: Længst muligt i eget hjem. Nu er vi derhenne, hvor det er fuldstændig umuligt for en del af de gamle at klare at være i eget hjem mere. Der *må* gang i plejehjemsbyggeriet.

Nu har vi diskuteret, at der ikke skal være mere end tre måneders ventetid på at komme på hospitalet og blive repareret. Det er fuldstændig rimeligt. Vi har diskuteret, at vi skal have en pladsgaranti, så vores børn kan blive passet. Vi kan da anstændigvis ikke herindefra sige, at vi ikke vil være med til, at der ikke må være mere end tre måneders ventetid for at komme på et plejehjem. Det er jo det, det her forslag handler om.

Det glæder mig at kunne sige, at vi går ud i en valgkamp nu her i sommer, det ved alle, og der er ingen tvivl om, at da vil det blive stillet op: Skal vi have en VKZ-regering, eller skal vi have en regering bestående af S, SF og RV? Det vil i hvert fald indgå i overvejelserne. Jeg håber jo ikke, det bliver Fremskridtspartiet, der kommer til efter et kommende valg; jeg ønsker, det skal blive bl.a. SF, der skal blive styrket og være med efter et kommende valg. Men der er altså på begge sider af det politiske spektrum nogle, der vil have, at vi går i gang med den opgave, der ligger og venter og har ventet alt for længe, og kun hvis de partier, der nu står bag dette her, holder fast, kan den knibtangsovelse, som går ud på, at der fra begge sider i dansk politik er nogle, der *vil* have dette tema med i et nyt regeringsgrundlag, klares.

Jeg håber selvfølgelig, at man vil indse, at sådan ser det ud, og at man så kommer til fornuft ikke mindst i de partier, som plejer at være de socialt ansvarlige.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg er glad for, at fru Lilli Gyldenkilde stillede det spørgsmål, hun gjorde, og jeg vil gerne her fra talerstolen sige, at skulle der blive et VKZ-flertal, er det helt stensikkert, at Fremskridtspartiet med al den styrke, som vi formår, vil gøre vores til, at der bliver en ordentlig ældrepolitik, at der bliver de nødvendige plejehjemspladser, at der også bliver rigtige plejehjemspladser, og at der bliver den nødvendige hjemmehjælp. Jeg kan love fru Lilli Gyldenkilde og Folketinget, at hvis ikke dette område

[Kirsten Jacobsen]

ligger klart, vil Fremskridtspartiet være meget, meget, meget svært at overtale.

Socialministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Nu skal jeg ikke tage forskud på, hvad der kommer, hvordan man vil løse problemerne, og hvilke alliancer de skal løses i; jeg vil bare fortælle, hvad regeringen har gjort, for det er også et område, regeringen interesserer sig for.

Det er sådan, at garantien er vi ikke interesseret i, idet vi ikke er enige i, at det er den måde, man skal løse problemerne på. Men det med at vente tre måneder behøver jo ikke at betyde, at det varer tre måneder, før der er nogen i hjemmeplejen, der interesserer sig for de ældre. Antallet af ældre, der ligger, som det hedder, færdigbehandlede på hospitalerne, er også gået ned. Det talte vi jo om under førstebehandlingen af dette forslag.

Jeg vil bare minde om, at der er udvidede lånerammer for kommunerne på 2,4 mia. kr. Det ved man vel godt i de forskellige partier, og det har igangsat – ikke plejehjemsbyggeri nødvendigvis, men en hel del ældreboliger, som præcis er tilpasset de behov, de ældre har. Og da vi er meget interesseret i at vide, ikke hvad politikerne kunne tænke sig at de ældre skulle bruge, men præcis hvad det er, de har brug for, har vi igangsat en undersøgelse af, hvad de gerne selv vil have. Det kunne godt være, at det ikke var et traditionelt plejehjem, de ønskede sig.

Samtidig er der alene i år afsat 400 mio. kr. til køb af ekstra hænder, til timer til personale på plejehjemmene.

Det er, hvad der er gjort indtil nu, og dermed vil jeg tro, at en del af de problemer, som man ønsker løst med pladsgarantien, bliver løst.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Da socialministeren sagde, at hun ville redegøre for, hvad regeringen havde gjort, sad jeg og lyttede med interesse. Nu blev talen jo meget kort, og det kan være, det var derfor, at der heller ikke var noget indhold.

Jeg vil gerne sige til socialministeren, at det godt kan være, at antallet af færdigbehandlede patienter på sygehusene går ned, men hvor bliver de færdigbehandlede patienter fra sygehusene sendt hen? Jo, de bliver sendt til eget

hjem, fordi kommunerne ellers skal betale for dem. De bliver ikke sendt hen til det, de har brug for.

Jeg vil gerne sige til socialministeren, at forslaget handler altså ikke bare om de rigtige plejehjemspladser, som Fremskridtspartiet gerne vil have. Vi har faktisk forholdt os til det, Folketinget normalt behandler sammen, nemlig plejehjemspladser, beskyttede boliger osv., og deri ligger også de nye plejecentre. Det, det drejer sig om for Fremskridtspartiet, er: Når man ikke længere kan klare sig i eget hjem, er det for dårligt, at vi har et samfund, som ikke vil tage hånd om den skrøbeligste del af befolkningen. Det er utåleligt, at Folketinget kan tage hånd om børnene, og de kan tage hånd om ventelisterne til sygehusene osv., men de gamle mennesker, som er dem, der ikke kan protestere selv, har man ikke meget tilovers for.

Det er en notorisk kendsgerning, at der er nedlagt langt, langt, langt flere plejehjemspladser, end der er bygget ældreboliger. Det er også en kendsgerning, at når en ældre i eget hjem bliver dårlig, eller den ene ægtefælle bliver dårlig, skal situationen gå fuldstændig op i en spids. Alle i familien bliver inddraget og kan ikke passe deres arbejde, fordi de er nødt til at træde til, når samfundet ikke vil sørge for, at der i det mindste er en aflastningsplads.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg synes da, det er prisværdigt, at der bliver afsat en ramme, så man kan komme i gang med at bygge nogle ældreboliger og nogle plejehjem. Jeg synes, det er prisværdigt, at der er afsat 400 mio. kr., så man kan købe sig nogle flere hænder. Men det er jo ikke nok, og det er det, der er anken fra SF's side.

Der er noget fuldstændig vanvittigt i, at der er lavet en politik, som betyder, at der købes flere biler end nogen sinde. Det er mange milliarder kroner, man har lækket, så der er råd til at købe flere biler. Og så brøster man sig af 2,4 mia. kr. til noget plejehjems- og ældreboligbyggeri, som jo forslår som en skrædder et vist sted. For sagen er jo, at man kan gå ind i alle de undersøgelser, man vil, og så vil man se, at der bliver og er længe blevet nedlagt plejehjemspladser i Danmark.

[Lilli Gyldenkilde]

Jeg tror, fru Kirsten Jacobsen får det ganske vanskeligt, for i de seneste år har man kunnet have den formodning, at grunden til, at der blev holdt tilbage, var, at man ville have privatiseret også dette marked. Vi kan jo se, at nu begynder man at privatisere plejehjem, og hvis ikke det offentlige kaster sig ordentligt ind på dette område og bygger det fornødne antal plejehjem, er det klart, at det kan man ikke af finde sig med. Så vil vi få den ene diskussion efter den anden i lighed med den, man har haft med hr. Jørgen Winther om hans privathospitaler. Det har nu stået på næsten dagligt igennem over et år; det samme vil ske på plejehjemsområdet.

Den regering, vi har nu, skulle da ikke være interesseret i dét. Den skulle være interesseret i at gå foran i dette arbejde.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Man bliver jo næsten rørt til tårer, når man hører fru Kirsten Jacobsen og fru Lilli Gyldenkilde. Jeg synes ikke, det skal være uimodsagt her fra Folketingets talerstol, at et bredt flertal i dette Ting ikke har været interesseret i at gennemføre en forbedret ældrepolitik. Og jeg vil gerne understrege, at dér, hvor der er sat handling bag ordene, er det faktisk sket i den nuværende regerings levetid.

Fru Kirsten Jacobsens hukommelse må åbenbart være kort, for hvis den var lidt bedre, ville hun erindre, at der ved førstebehandlingen var bred tilslutning til de intentioner, der ligger i Fremskridtspartiets forslag. Men vi havde også den holdning, at det ville være svært – for ikke at sige umuligt – at lave en 3-måneders-grænse, når vi taler om anvisning af plejehjemspladser.

Det, der er regeringens mål, er, at ventetiden skal være endnu mindre end 3 måneder. Vi vil fortsætte den udvikling, vi har sat i gang, med at afsætte flere penge inden for ældresektoren, så de ældre kan få mulighed for at få et trykt forhold at se frem til i deres alderdom. Jeg vil nok sige, at grundene til, at vi står med forslaget her og nu, kan være mange. Det skal jeg ikke blande mig i, men jeg tror, det bærer lidt præg af, at vi nærmer os en valgsituation. Hvis vi kan komme dertil, at det brede flertal, vi hidtil har kunnet skaffe for ældrepolitikken, også vil bakke op om den nuværende regerings

ideer og forslag, tror jeg, vi kan nå langt, ikke til gavn for enkeltpartier, men til gavn for de ældre. Det er det, vi bør være optaget af, og det er det, der er det afgørende for regeringen og Socialdemokratiet. Vi vil gerne bruge flere ressourcer, men vi vil samtidig sige, at der skal være plads til – som det har været god tradition i dette land – at de enkelte kommuner kan planlægge deres ældrepolitik ud fra de forudsætninger, de har, og ud fra de betragtninger, man lokalt mener bedst løser de ældres problemer. Det er vi meget optaget af; det er det afgørende for os. Så selv om der er gode intentioner bag forslaget, kan vi ikke stemme for det i den nuværende form.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Hr. Jørn Pedersen, de ældre kan ikke leve af regeringens og Socialdemokratiets gode intentioner. Det kan de ikke, der er nemlig ingen tag over. Det er jo velkendt, at før regeringen trådte til, var hr. Jørn Pedersen og Socialdemokratiet – sammen med SF og Fremskridtspartiet – dem, der hele tiden skubbede på over for den tidligere regering, og dengang var synspunkterne i Socialdemokratiet helt sammenfaldende med de synspunkter, SF og Fremskridtspartiet gav udtryk for, når det gjaldt ældrepolitikken. Den 25. april 1991 – det er nu 3 år siden – vedtog Folketinget enstemmigt en dagsorden, hvori der stod, at det nødvendige antal plejehjemspladser skulle være til rådighed, og på 3 år har man ikke opnået at gå i den positive retning, man er gået i den negative retning. Situationen i dag med hensyn til antallet af plejehjemspladser og med hensyn til ventetiden til en plejehjemsplads er ringere for de ældre, end den var, da Folketinget enstemmigt vedtog en dagsorden og sagde, at det påhvilede kommunerne at stille det nødvendige antal plejehjemspladser til rådighed.

Man har haft 3 år til at gøre noget, men man har ingenting gjort. Derfor har man en situation i dag, der er mere katastrofal, end man havde april 1991.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Til oplysning for fru Kirsten Jacobsen: Den nuværende regering har ikke siddet siden den

[Jørn Pedersen]

25. april 1991, og jeg savner stadig væk anerkendelse også fra fru Kirsten Jacobsen af de forbedringer, der er sket i den nuværende regerings tid. Det var det ene.

Det andet, jeg godt vil sige, er, at man kan lege med antallet af plejehjemspladser, som også fru Kirsten Jacobsen gjorde. Folketingets Socialudvalg tog i denne vinter rundt i Danmark for at se, hvordan de steder, der ikke længere hedder plejehjem, men som har samme funktion, fungerer. Der var også deltagere fra Fremskridtspartiet med på turen, dog ikke fru Kirsten Jacobsen. Ved den lejlighed var der stor forståelse for, at disse steder fungerer mindst lige så godt, måske endda i mange situationer bedre end det, vi tidligere forstod ved begrebet plejehjem. Derfor er vi nødt til at være enige om i denne debat, hvad vi snakker om. Vi er nødt til at se på, hvad det er for en service, hvad er det for en trykthed, man byder de ældre. Hvis man kigger på antallet af bomuligheder med trykthed for de ældre, er det ikke korrekt, hvad fru Kirsten Jacobsen har sagt her fra talerstolen. Der er ikke tale om en forringelse; der er tale om et andet problem, som vi bliver nødt til fra Folketingets side også at forholde os til. Dét glæder jeg mig over den positive indfaldsvinkel fra fru Kirsten Jacobsen med hensyn til, hvordan vi i de kommende år klarer det stadig stigende antal ældre med et pleje- og pasningsbehov. Jeg håber, at vi kan nå frem til et stort flertal i dette Ting, der vil være med til at løse dette problem.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Uanset om man taler om plejehjem i den forstand, som Fremskridtspartiet og jeg mener med begrebet plejehjem, eller man bruger den tidligere socialministers terminologi om moderne plejehjem – det er dog det næstbedste – er kendsgerningen den, at selv om der er bygget flere af den slags boliger – det medgiver jeg hr. Jørn Pedersen – har man ikke opnået en situation, som er tilfredsstillende, men man har heller ikke opnået en situation, som har flyttet tallet fra 1991 til nu samlet set. Jeg er helt enig med hr. Jørn Pedersen i, at de plejehjemslignende boliger kan være glimrende til mange ting, de opfylder mange formål, og vi skal være glade for dem og stolte af dem. Jeg har blot sagt, at der er altså 5-10 pct., som har

brug for endnu mere pleje, men det er jo ikke den diskussion, vi fører nu, for havde man da i det mindste blot kunnet lave pladsgaranti på tre måneder til de plejehjemslignende boliger, havde Fremskridtspartiet været tilfreds med det i hvert fald i første omgang, og så havde vi rost regeringen.

Men det kan man ikke! Vi så det som sagt for ganske få dage siden – mere end 25.000 sidder i eget hjem. Der er daglige historier om ældre, som sidder på fjerde sal og ikke har været uden for en dør i syv år, fordi de ikke kan klare trapperne. Det er umenneskeligt, og det er uværdigt. Man kan ikke være bekendt her i Folketinget at sige, at fordi børnene skal leve flere år end de gamle, skal vi endelig sørge for pladsgaranti og pædagogiske tilbud til dem, og midtergruppen, som går på arbejde, skal man også sørge for, men de gamle er det lige meget med. Det er uværdigt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 17 (SF og FP) stemte for, 88 (S, KF, V, CD, RV og KRF) imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Anden behandling af lovforslag nr. L 171:

Forslag til lov om ændring af lov om landbrugsejendomme.

Af landbrugsministeren (Bjørn Westh).

(Fremsat 19/1 94. Første behandling 28/1 94. Betænkning 18/5 94).

Der var stillet 53 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Henrik Dam Kristensen (S):

Vi er nu nået frem til anden behandling af